

Móðurmálið er eittans

— *Danskt og føroyskt eru í dag í einari kappingarstöðu í føroyska skúlanum. Tað er hörð kapping, og tað við lít. At læra fremmand mál er bæði rætt og gott. Kann bara gera fólk ríkari. Tú kanst duga fleiri mál, men tú kanst ikki hava fleiri móðurmál, tí móðurmálið er eittans, og tað fer ikki at bera til, at danskt soleiðis skal troka móðurmálið av í føroyska skúlanum, segði Pól Jespersen, lærari í Hoydølum, m.a. á fundi í Norðurlandahúsinum herfyri, sum Móðurmálslærarafelagið skipaði fyri. Vit prenta í dag fyrra part av innleggi hansara.*

Lat meg fyrst siga, at eg undirvisi í Føroya Studentaskúla í Hoydølum á 10. ári í lærigreinunum alis- og stóðfrøði. Vit, sum arbeiða í hesum partinum av skúlskipanini, eru í felag, nevnt Yrkisfelag Studentaskúla- og HF-lærara, sum varð stovnað á v. 82. Límatalið er knappliga 100, og

stýrið gevur út eitt lítið blað, nevnt «Kunning».

Tað situr ein nevnd og arbeiðir við at gera uppskot til at broyta studentaskúla- og hf-skipanini. Tað er í hesum sambandi, at eg eftir førumuni havi gjørt vart við meg í málspurningum — á fundum, sum felagið hevur fyriskipað, i «Kunning», og eisini havi eg skrivað okkurt lítið í blaðini. Tað vera partur av hesum sama, eg fari at bera fram her. Eg fari at royna at lýsa støðuna, sum hon er, og at siga nakað um, hvat ið eg haldi er til ráða at taka.

Høvuðsbroyting

Tað er ein broyting, sum eftir minum tykki eigur at

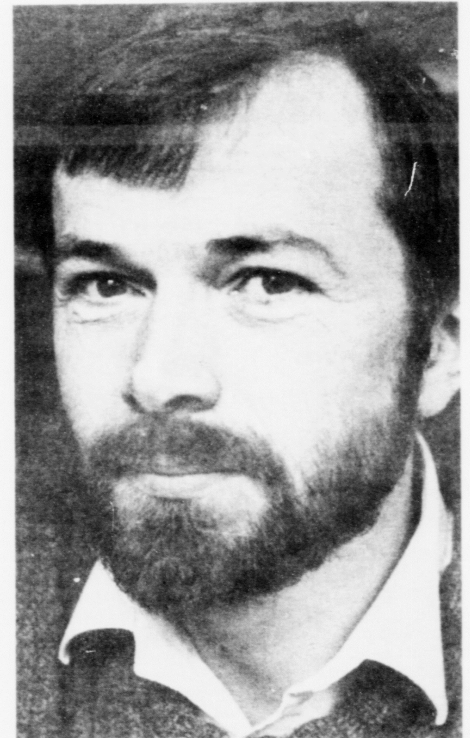
ganga fram um allar aðrar broytingar, nevnliga at geva føroyskum, móðurmálinum, tað sjálvsagda heiðursplássið í skúlskipanini, sum tað eigur allan rættin til, men enn ikki hevur fingið. Í øllum londum er móðurmálið aðalmerkið fyri allan skúlskap. Tað er aðalambodið, sum bindur saman allar vegir. Tímar í øllum lærigreinum, eru eisini tímar í móðurmálinum! Men soleiðis er ikki í Føroyum! Hjá okkum er eitt fremmand mál sett í hásetið.

Samfelagið

Lat meg nú fyrst siga eitt sindur um støðuna í samfelagnum, áðrenn eg vendi aftur til skúlan. Vit hava

danskar tilstandir í Føroyum. Fert tú t.d. á apotekið, til handils, ella á Landsbókasavnið, verður tú avgreiddur á danskum, og mangan nýðist tú at tala danskt mál. Verður tú lagdur á sjúkrahús, mást tú venda teg við danska tungu. Í útvarpinum kappast danskur tónleikur við amerikansk tónleik um heiðursplássið. Sjóntvarpið sendir mest danskt, ótekstaðar danskar sendingar, og aðrar útlenskar sendingar við danskum teksti, og ikki at gloyma barna-

— Skulu vit fota okkum í tí mældrinum, sum skolar inn yvir okkum, mugu vit gera tað út frá egnum fortreytum

— Vit hava danskar tilstandir í Føroyum. Fert tú t.d. á apotekið, til handils, ella á Landsbókasavnið, verður tú avgreiddur á danskum, og mangan nýðist tú at tala danskt mál, sigur Pól Jespersen, studentaskúlalærari

sjónvarpið. Har átti einki at verið sent, sum ikki hevði føroyska talu. Eg voni ikki, at hetta verður

misskilt, tí eg veit at tey í sjónvarpinum longu gera tað ómøguliga, so fáment sum tey eru. Tey mugu

